

§ 16 b-tilladelse

Ændring af svineproduktion

Holmevej 102, 5471 Søndersø

nordfyns
kommune

Forfatter: Mette Skjold Sørensen
Godkendt den 13. marts 2018
Dokument nr. 480-2018-15302
Sags nr. 480-2017-36541

Indhold

Datablad	2
Miljøgodkendelse	3
Baggrund.....	3
Afgørelse.....	3
Vilkår for godkendelsen	4
Øvrige bestemmelser	8
Partshøring.....	8
Retsbeskyttelse	9
Udnyttelsesfrist og bortfald.....	9
Klagevejledning	9
Offentliggørelse.....	10
Miljøteknisk redegørelse	13
Indledning	13
Beliggenhed og planmæssige forhold.....	13
Indretning	14
Produktion og drift	14
Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg.....	17
Gødningsproduktion og håndtering	20
Ammoniakemission fra staldanlæg til naturområder	21
Bedste tilgængelige teknik	23
BAT- konklusion	26
Ophør af produktionen.....	27
Kommunens samlede vurdering	27
Litteratur	28
Bilag 1, oversigtskort	30
Bilag 2a, staldtegninger -ansøgt, stald 1	31
Bilag 2b, staldtegninger -produktionsareal, stald 1	32
Bilag 3a, Staldtegninger - ansøgt, stald 2, østlig ende	33
Bilag 3b, Staldtegninger - produktionsareal, stald 2, østlig ende	34
Bilag 4a, Staldtegninger - ansøgt, stald 2, vestlig ende	35
Bilag 4b, Staldtegninger - produktionsareal, stald 2, vestlig ende	36
Bilag 5a, Staldtegninger - ansøgt, stald 3.....	37
Bilag 5b, Staldtegninger - produktionsareal, stald 3	38
Bilag 6a, staldtegninger - ansøgt, stald 4.....	39
Bilag 6b, staldtegninger – produktionsareal, stald 4	40
Bilag 7: Kort over kategori 1 og 2-naturområder	41
Bilag 8: Kort over kategori 3-naturområder	42

Datablad

Ansøger	Lars Broch Knudsen, Holmevej 102, 5471 Søndersø
Bedriftens adresse	Holmevej 102, 5471 Søndersø
Gårdens navn	Frydenholm
Matrikelnummer	32e, Søndersø By, Søndersø
Virksomhedens art	Søer og smågriseproduktion
Listebetegnelse	§ 16 b miljøtilladelse
Ejer	Lars Broch Knudsen, Holmevej 102, 5471 Søndersø
CVR-nummer	25 95 57 30
CHR-nummer	98828
P-nummer	1008346395
Kontaktperson	Lars Broch Knudsen
Konsulent	Jan Brochstedt Olsen, Centrovic, Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg
Tilsynsmyndighed	Nordfyns Kommune

Miljøgodkendelse

Baggrund

Lars Knudsen driver en svineproduktion på Holmevej 102, 5471 Søndersø. Ejendommen har en forhåndsvurdering fra 11. januar 2006 på 550 årssøer, 14.300 smågrise og 300 polte. Denne produktion er ændret med to anmeldelser i henholdsvis juli 2012 og i november 2012, så den tilladte produktion er på 608 årssøer og 17.772 smågrise fra 7,3-32 kg.

Jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (nr. 1380 af 30. november 2017) § 29, skal Kommunen se på produktionen over en 8-årig periode for at vurdere husdyrproduktionens påvirkning af det omgivende miljø. Nærværende ansøgning tager derfor udgangspunkt i lovligt dyrehold pr. 22. december 2009, hvilket er ovennævnte forhåndsvurderingen fra 2006. Det essentielle i denne tilladelse er det tilladte produktionsareal. Forhåndsvurderingen giver lov til at holde dyr i bygning 1, 2, 3 og 4 med et produktionsareal på 3.290 m². Se oversigtskort på bilag 1.

Lars Knudsen har den 22. december 2017 via Landboforeningen Centrovic søgt om en § 16 b -tilladelse. Ansøgningen omfatter produktion i det eksisterende produktionsareal på 3.290 m². Der er derfor ikke ændringer i det ansøgte produktionsareal i forhold til den nuværende drift. Ansøgningen giver lov til at fylde staldene indenfor rammerne i anden lovgivning bl.a. dyreværnsloven.

Husdyrbruget er ikke forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug. Ansøgningen omfatter derfor alene adressen Holmevej 102, 5471 Søndersø.

Det ansøgte projekt er omfattet af Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., nr. 256 af 21. marts 2017 og skal godkendes efter lovens § 16b.

Afgørelse

Nordfyns Kommune godkender hermed husdyrproduktionen på i alt 3.290 m² produktionsareal på Holmevej 102, 5471 Søndersø. Dyreholdet godkendes med en fordeling på

- Stald 1: 735 m² diegivende søer i kassestier på delvis spaltegulv og 940 m² smågrise på delvis spaltegulv,
- Stald 2: 845 m² golde og drægtige søer, løsgående på delvis spaltegulv og 25 m² golde og drægtige søer, individuelt opstaldet på delvis spaltegulv,
- Stald 3: 265 m² golde og drægtige søer, individuelt opstaldet på delvis spaltegulv og 34 m² golde og drægtige søer, løsgående på delvis spaltegulv og
- Stald 4: 385 m² smågrise på delvis spaltegulv og 61 m² golde og drægtige søer, løsgående på delvis spaltegulv.

Miljøtilladelsen bygger på ansøgning i Husdyrgodkendelse.dk, ansøgningsskema med nummer 202033, version 2, inklusive bilag der er fremkommet i forbindelse med sagsbehandlingen. Derudover ligger miljøstyrelsens vejledninger til grund for denne afgørelse.

Miljøgodkendelsen indeholder vilkår for virksomhedens drift, indretning og kontrol, der har til hensigt at beskytte naboer og det omgivende miljø. Virksomheden må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af Nordfyns Kommune.

Miljøgodkendelsen indeholder nærværende afgørelse med vilkår, en miljøteknisk redegørelse med vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

Nordfyns Kommune finder, at svineproduktionen på Holmevej 102, 5471 Søndersø kan drives på en miljømæssig forsvarlig måde.

Vilkår for godkendelsen

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Vilkår	Produktion
1	<p>Produktionens omfang</p> <p>Godkendelsen omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stald 1: 735 m² diegivende søer i kassestier på delvis spaltegulv og 940 m² smågrise på delvis spaltegulv, • Stald 2: 845 m² golde og drægtige søer, løsgående på delvis spaltegulv og 25 m² golde og drægtige søer, individuelt opstaldet, delvis spaltegulv, • Stald 3: 265 m² golde og drægtige søer, individuelt opstaldet på delvis spaltegulv og 34 m² golde og drægtige søer, løsgående på delvis spaltegulv og • Stald 4: 385 m² smågrise på delvis spaltegulv og 61 m² golde og drægtige søer, løsgående på delvis spaltegulv. <p>Produktionsarealet skal placeres som på bilag 1-6. Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning.</p>
2	<p>Staldindretning og gulvtyper</p> <p>Der stilles vilkår om, at de anvendte gulvtyper skal være delvis spaltegulv i hele staldanlægget eller alternativt en gulvtype med lavere ammoniakfordampning.</p> <p>Der skal anvendes mekanisk ventilation i alle stalde.</p>
3	<p>Kontrol af produktionens omfang</p> <p>Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer, kan tilsynsmyndigheden til enhver tid kræve adgang til staldanlæg.</p> <p>Der skal være dokumentation for produktionens drift i form af enten gødnings-</p>

	regnskab, produktionskontroller (E-kontrol) eller tilsvarende opgørelse over produktionen til dokumentation for dyretyperne på ejendommen. Dokumentationen skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger.																
	Minimering af forurening																
4	Uheld og driftsforstyrrelser Virksomheden skal indrettes og drives så risikoen for forurening af jord, grundvand og overfladevand, er så lille som muligt. Spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer skal forhindres eller forebygges og skadernes omfang skal begrænses hvis der alligevel sker uheld.																
5	Begrænsning af lugtgener Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.																
6	Lugtprøver Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden for egen regning lade foretage en akkrediteret undersøgelse af forskellige lugtkilder og / eller behandling af afkastluften således, at lugten udenfor staldene formindskes.																
7	Støj Miljøstyrelsens retningslinjer for støj skal overholdes. Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra virksomheden er velbegrundede, skal virksomheden igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledning om måling af ekstern støj fra virksomheder. Støjgrænser: <table border="1" data-bbox="338 1503 1166 1787"> <tr> <td>Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)</td> <td>Alle dage kl. 18-22 (1 time)</td> <td>Alle dage kl. 22-7 (½ time)</td> <td>Alle dage kl. 22-7</td> </tr> <tr> <td>Lørdag kl. 7-14 (7 timer)</td> <td>Lørdag kl. 14-18 (4 timer)</td> <td></td> <td>Maksimalværdi</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Søn- og helligdage kl. 7-18 (8 timer)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>55 dB(A)</td> <td>45 dB(A)</td> <td>40 dB(A)</td> <td>55 dB(A)</td> </tr> </table>	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7	Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimalværdi		Søn- og helligdage kl. 7-18 (8 timer)			55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7														
Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimalværdi														
	Søn- og helligdage kl. 7-18 (8 timer)																
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)														
8	Fluer Der skal gennemføres effektiv fluebekæmpelse i staldene, som minimum i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.																

9	<p>Skadedyr</p> <p>Der skal foretages en effektiv skadedyrsbekæmpelse (rotter/mus). Forebyggelse skal ske gennem daglig oprydning af foderrester, sække mv. samt ved renholdelse af stier, gangarealer og foderrum. Konstateres skadedyr skal retningslinjerne for bekæmpelse jf. Århus Universitet følges.</p>
10	<p>Hygiejne</p> <p>Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).</p>
11	<p>Rengøring af ikke-produktionsarealer</p> <p>Arealer, som ikke er indregnet i produktionsarealet og hvor dyr opholder sig kortvarigt som f.eks. udleveringsrum, staldgange og lignende, skal rengøres effektivt, efter endt ophold.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daglig adgang: Arealerne, som dyrene har daglig adgang til, skal være effektivt rengjort senest 4 timer efter endt ophold (f.eks. staldgange). • Ikke-daglig adgang: Arealer, som dyrene ikke har daglig adgang til, skal være effektivt rengjort senest 12 timer efter ophold (f.eks. udleveringsrum).
12	<p>Døde dyr</p> <p>Dokumentation for bortskaffelse af døde dyr til akkrediteret virksomhed skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentation skal gemmes i 3 år.</p>
13	<p>Affald</p> <p>Affald skal opbevares korrekt og bortskaffes efter Nordfyns Kommunes affaldsregulativ. Dokumentation for bortskaffelse af affald og farligt affald skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentation skal gemmes i 3 år.</p>
BAT og begrænsning af ressourceforbrug	
14	<p>BAT-Ammoniak</p> <p>Der stilles vilkår om en maksimal ammoniakemission.</p> <p>Kravet overholdes via vilkår 1, 2 og 19.</p> <p>Dokumentation for produktionsarealets størrelse, dyretyper, anvendte gulvtyper og staldindretning skal kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentation skal opbevares i minimum 5 år.</p>
15	<p>Vandforbrug</p> <p>Stalde skal vaskes med højtryksrensere. Der skal føres dagligt tilsyn med vandforsyningen i forhold til lækager og øvrigt vandspild og vandforbruget skal følges minimum 1 gang årligt. Dokumentation for vandforbruget skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentation skal gemmes i 5 år.</p>

16	<p>Strømforbrug</p> <p>Ved udskiftning af belysning skal der anvendes lavenergi belysning og der skal anvendes temperaturreguleret styring af ventilationen.</p> <p>Strømforbruget skal følges og minimum 1 gang årligt skal strømforbruget opgøres. Dokumentation for strømforbruget og kvitteringer for indkøb af lavenergi lysstofrør skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentationen skal gemmes i 5 år.</p> <p>Ventilationsafkast skal rengøres jævnligt og minimum en gang årligt. Der skal føres logbog, hvor rengøring og vedligeholdelse af staldventilationen fremgår. Dokumentationen skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.</p>
	<p>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</p>
17	<p>Påfyldningsplads for gylle</p> <p>Påfyldning skal ske under overvågning og gyllen skal suges op.</p> <p>Alternativt skal påfyldning af gyllevogne ske under overvågning og på fast plads med afløb til gyllebeholderne for at undgå spild.</p>
18	<p>Opbevaring af husdyrgødning</p> <p>Overfladearealet af gyllebeholderne må maksimalt være 359 m² for gyllebeholder 1, 493 m² for gyllebeholder 2, og 700 m² for gyllebeholder 3. Se figur 2, side 15 for placering og nummerering af gyllebeholderne.</p>
19	<p>Fast overdækning</p> <p>Gyllebeholder 3 skal være monteret med fast overdækning i form af telt, flydedug eller betonlåg. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af husdyrgødning.</p> <p>Skader på den faste overdækning skal repareres hurtigst muligt og seneste indenfor 2 uger, således at overdækningen er helt tæt. Umiddelbart efter endt omrøring og udbringning skal overdækning lukkes tæt til.</p> <p>Såfremt en skade ikke kan repareres indenfor to uger, skal der indgås aftale om reparation inden 2 hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden skal straks underrettes om det.</p> <p>Der skal føres logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger.</p>

	Andre vilkår
20	Miljøuheld Ved akut forurening af jord, overfladevand eller grundvand, skal Alarm 112 straks alarmeres. Det gælder blandt andet ved spild af gylle, ajle, ensilagesaft, møddingsvand, olie, benzin og kemikalier. Opdages der forurening, der ikke er opstået akut, skal kommunens afdeling for Teknik & Miljø kontaktes telefonisk i åbningstiden på 64 82 82 82. Ved tvivlstilfælde kontaktes Alarm 112.
21	Ændringer Ændringer i ejerforhold (eller hvem der er ansvarlig for driften) skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 8 dage efter ændringen. Inden etablering, udvidelse eller ændring af anlæg omfattet af bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. skal der indgives en anmeldelse til kommunalbestyrelsen jf. bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.
22	Ophør af drift Ved ophør af driften, skal kommunen orienteres og virksomheden skal foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås.

Øvrige bestemmelser

Der gøres i øvrigt opmærksom på at:

- **Olietanke**
Sløjfning af olietanke og etablering af nye olietanke på ejendommen skal meddeles kommunen på særlige skemaer.

Bestemmelserne er lovbestemte og gældende for alle erhvervsmæssige husdyrproduktioner. Der gøres opmærksom på, at listen ikke er udtømmende.

Partshøring

Nordfyns Kommune har vurderet at denne ansøgning efter § 16 b ikke er omfattet af Husdyrbruglovens § 55 som bl.a. handler om forannoncering. Denne tilladelse skal derfor i partshøring i 2 uger.

Der er foretaget partshøring af 44 parter. Parterne er vurderet at være ejere, lejere og virksomheder inden for konsekvensradiusen for lugt beregnet i Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem. Konsekvensradius for denne ansøgning er 748 m. Udkast til miljøtilladelse er sendt i partshøring den 19. februar 2018, med frist den 5. marts 2018.

Der er indkommet en bemærkning fra en part:

Parten skriver " Ændrer det noget ved den tunge trafik på Kalvegangen - til anneks stalden?".

Ansøger har svaret på bemærkningen, at der ikke sker ændringer i trafikken til Kalvegangen 22 (den nævnte stald) i forbindelse med ansøgningen på Holmevej 102.

Kommunens bemærkning: Begge stalde er ejet af ansøger, men der er ingen driftsmæssig eller forureningsmæssig sammenhæng mellem Holmevej 102 og Kalvegangen 22.

Der er kun søgt om ny tilladelse til Holmevej 102. Driften på Kalvegangen 22 skal derfor fortsætte uændret. I forbindelse med ansøgningen på Holmevej 102 sker der ikke ændringer i antallet af til- og fra-kørsler til Kalvegangen.

Retsbeskyttelse

Ifølge § 40 i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger,
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Udnyttelsesfrist og bortfald

Tilladelsen skal udnyttes inden 6 år fra godkendelsesdatoen. Hvis kun en del af tilladelsen er udnyttet efter 6 år, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Hvis en tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af produktionsarealet har været driftsmæssigt udnyttet. Ved driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende areal produceres mindst 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Klagevejledning

Afgørelsen er truffet i medfør af kapitel 3 i bekendtgørelsen af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 256 af 21. marts 2017. Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet i henhold til § 76 i ovenstående bekendtgørelse.

De klageberettigede er: ansøger, miljøministeren og enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen. Endvidere er en række foreninger og organisationer klageberettigede.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Nordfyns Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal du, som privatperson, betale et gebyr på kr. 900. Klager du på en virksomheds vegne er gebyret kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget hos Miljø- og Fødevareklagenævnet **senest den 10. april 2018**.

En evt. klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrbruglovens § 81, stk. 1.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked.

Offentliggørelse

Godkendelsen/tilladelsen offentliggøres ved annoncering på Nordfyn Kommunes hjemmeside den 13. marts 2018 og via Digital MiljøAdministration på <https://dma.mst.dk/>.

Følgende har fået meddelelse om udarbejdelse af godkendelsen:

- Lars Knudsen, Holmevej 102, 5471 Søndersø
- Centrovice, Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg. Konsulent Jan Brochstedt Olsen. E-mail: jbo@centrovice.dk

Omkringboende

- Abbelone Theils Hald, Birgitte Theils Hald og Kim Birkehøj Hald, Holmevej 104, 5471 Søndersø
- Birth Vibeke Glasdam og Aage Glasdam, Holmevej 80, 5471 Søndersø
- Kirsten Pedersen og Svend Børge Pedersen, Holmevej 81, 5471 Søndersø
- Johnny Holm Jensen, Solsortvænget 2, 5610 Assens (ejer af Holmevej 84, 5471 Søndersø)
- Susanne Staal Larsen og Ulrik Staal Larsen, Holmevej 90, 5471 Søndersø
- Annemarie Eriksen og Johnny Bolton Jørgensen, Holmevej 95, 5471 Søndersø

- Bernd Harald Konopka, Nicole Marie Hummelgaard og Lars Hummelgaard, Holmevej 96, 5471 Sønderø
- Erwin Pommerenke, Holmevej 97, 5471 Sønderø
- Anette Birkholm Eriksen og Søren Birkholm Eriksen, Kalvegangen 1, 5471 Sønderø
- Knud Erik Mathiasen, Kalvegangen 12, 5471 Sønderø
- Anne Grethe Christensen og Poul Erik Christensen, Kalvegangen 18, 5471 Sønderø
- Ib Haug, Sletten 22, 5450 Otterup (ejer af Kalvegangen 5, 5471 Sønderø)
- Laura Natascha Schumann Torres og Luis Gerardo Cabello Torres, Langehede 19, 5471 Sønderø
- René Lund Nielsen, Langehede 24, 5471 Sønderø
- Tine Grønbek Eriksen og Lars Grønbek Eriksen, Langehede 25, 5471 Sønderø
- Maria Storm Bjerre og Søren Demant Andersen, Langehede 26, 5471 Sønderø
- Kevin Montero Jensen, Benedel Simacon Montero, Mildred Montero Nielsen og Carsten Søndergaard Nielsen, Langehede 36, 5471 Sønderø
- Mette Lykke Jensen og Edward Louis Nordlund, Langehede 40, 5471 Sønderø
- Lis Andersen og Ole Andersen, Langehede 52, 5471 Sønderø
- Benno Lynge Petersen, Bladstrupvej 67, 5400 Bogense (ejer af Langehede 54, 5471 Sønderø)
- Kamilla Dinesen og Tony Riber Banke, Langehede 54, 5471 Sønderø

Omkringliggende virksomheder

- BK Ejendomsservice, Holmevej 96, 5471 Sønderø
- HUMMELGAARD ApS, Holmevej 96, 5471 Sønderø
- ST Entertainment, co. Luis G.C. Torres, Langehede 19, 5471 Sønderø
- Hænirs, Langehede 40, 5471 Sønderø

Andre interessenter

- Styrelsen for patientsikkerhed, Tilsyn og rådgivning Syd, Nytorv2, 1.sal, 6000 Kolding. E-post: sesyd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø; e-post: dnnordfyn-sager@dn.dk

- Danmarks Naturfredningsforening Nordfyn, Leo Jensen. E-post: leo@leonidaskomm.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV. E-post fr@friluftsradet.dk og fynnord@friluftsradet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttegade 5, 7182 Bredsten. E-post: post@sportsfiskerforbundet.dk og lbt@sportsfiskerforbund.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post til hovedforeningen: natur@dof.dk; E-post til lokalforeningen: nordfyn@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Kompagnistræde 22, 3. sal, 1208 København K. E-post: info@ecocouncil.dk
- Miljøstyrelsen, Strandgade 29, 1401 København K. E-mail: mst@mst.dk

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver offentliggjort, jf. Husdyrbruglovens § 90.

Venlig hilsen

Mette Skjold Sørensen

Miljøsagsbehandler

Direkte tlf. 64828622

mss@nordfynskommune.dk

Miljøteknisk redegørelse

Indledning

Den miljøtekniske redegørelse er en beskrivelse af husdyrbrugets beliggenhed, produktion og drift af anlæg, opbevaring af husdyrgødningen samt påvirkningen af omgivelser og miljø. Redegørelsen bygger hovedsagligt på oplysninger fra ansøgningsmaterialet samt kommunens oplysninger i forbindelse med tilsyn. Beregningerne er foretaget i det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk.

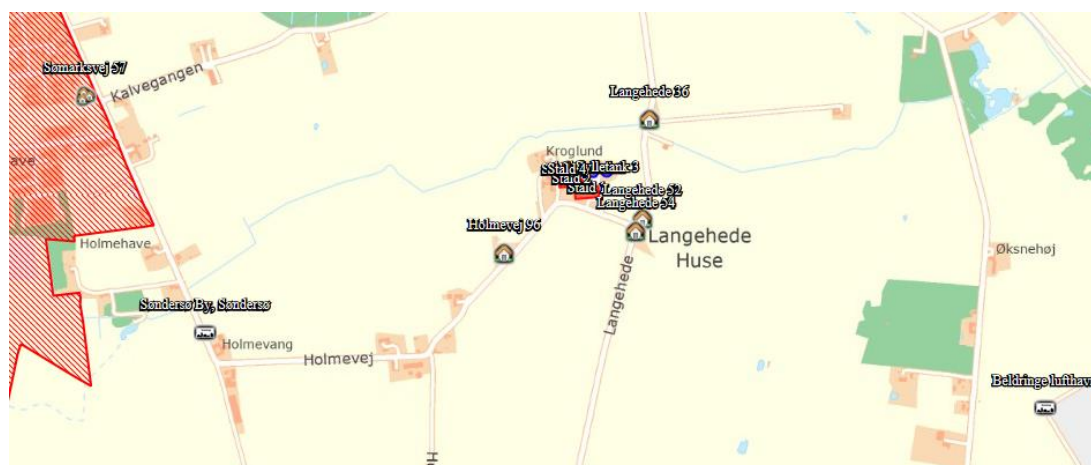
Beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et relativt jævnt terræn ca. 1,1 kilometer øst for Sønder sø by. Virksomheden er ligeledes mere end 1.000 meter fra samlet bebyggelse. Ejendommens placering i forhold til naboer fremgår af nedenstående figur og tabel.

Normalt beregnes lugt til nærmeste nabobeboelse eller til nærmeste byzone. Her er der beregnet til flere af de nærmeste boliger og til byzoner samt Beldringe Lufthavn for at dokumenterer, at lugt er overholdt i alle retninger og afstande.

Tabel 1: Afstanden fra staldanlæg til nærmeste naboer:

	Afstand fra staldhjørne	Afstand fra lugtcentrum
Langehede 52 (enkeltbolig i landzone)	ca. 128 meter	204 meter
Langehede 54 (enkeltbolig i landzone)	Ca. 140 meter	209 meter
Langehede 36 (enkeltbolig i landzone)	Ca. 230 meter	272 meter
Holmevej 96 (enkeltbolig i landzone)	Ca. 235 meter	208 meter
Sømarksvej 57 (samlet bebyggelse)	ca. 1.330 meter	1.388 meter
Sønder sø by (byzone)	ca. 1.120 meter	1.112 meter
Beldringe Lufthavn	Ca. 1.380 meter	1.437 meter

Figur 1: Oversigt over ejendommen og staldanlæggets placering i forhold til nærmeste byzone, nærmeste enkeltbolig/nabo, samlet bebyggelse og Beldringe Lufthavn.

Afstandskrav

Afstandskravene gælder nye bygninger samt udvidelser i eksisterende husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening. Her sker der ikke en udvidelse eller en øget forurening. Kravene til afstande er derfor irrelevant i forbindelse med denne tilladelse.

Varetagelse af landskabelige værdier

Det eksisterende staldanlæg synes ikke at være i strid med det landskabelige indtryk af området. Der bygges ikke nyt i forbindelse med denne tilladelse.

Det eksisterende anlæg er ikke indenfor særligt bevaringsværdige kulturmiljøer. Ejendommen ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsminde- beskyttelseslinjer. Ejendommen ligger ligeledes udenfor område udpeget som uforstyrrede landskaber og udenfor biologiske interesseområder.

Det eksisterende staldanlæg med tilhørende gødningsopbevaringsanlæg er velplaceret i forhold til de landskabelige værdier i området. Der er taget de nødvendige landskabelige hensyn og bygningsmassen fremstår som en driftsmæssig enhed i landskabet, der ikke er i strid med det landskabelige hensyn.

Kommunen vurderer, at det ansøgte ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- eller rekreative værdier i området.

Indretning

Bygningsoplysninger

Materialer:

Det eksisterende staldanlæg består af hvidkalkede murstensvægge/legablokke med eternittag.

Alle tre gyllebeholdere er opført i grå betonelementer. Gyllebeholder nr. 3 er med grå telt-dug.

Der er 9 hvide udendørs fodersiloer i glasfiber.

Ventilation

Der er mekanisk frekvensstyret ventilation i alle stalde. Ventilationen kører døgnet rundt.

Produktion og drift

Bygningsoversigt

Ejendommens er registreret som landbrug, hvor det samlede staldareal til svineproduktion er på ca. 4.100 m².

Det samlede produktionsareal for stalden er 3.290 m² og det samlede produktionsarealet for gødningsopbevaringsanlæg er 1.552 m².

Figur 2 viser oversigt over bygningerne og tabel 2 beskriver bygningernes anvendelse i relation til oversigtskortet.

Figur 2: oversigtskort over bygninger og gyllebeholdere

Staldsystem og -indretning

Oplysningerne i ansøgningen om valg af dyretype og staldindretning og gulvtype er afgørende for vurdering af husdyrproduktionens miljøpåvirkning. I tabel 2 kan dyretype, staldindretning og gulvtype ligeledes ses. Der stilles vilkår om hvilke dyr, der går i hvilke staldbygninger, om de går løse eller ej og hvilken gulvtype de går på. Der kan dog vælges en gulvtype med lavere ammoniakfordampning end ansøgt.

Tabel 2: Oversigt over ejendommens bygninger:

Bygning	Anvendelse	Bygningsareal	Produktionsareal
1	Eksisterende stald	2.020,60 m ²	
	Søer, diegivende, kassestier med delvis spaltegulv		735 m ²
	Smågrise, toklimastald med delvis spaltegulv		940 m ²
2	Eksisterende stald	1039,5 m ²	
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv		845 m ²
	Søer, golde og drægtige, individuelt opstaldning, delvis spaltegulv		25 m ²
3	Eksisterede stald	490,3 m ²	

	Søer, golde og drægtige. Individuelt opstaldning, delvis spaltegulv		265 m ²
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv		34 m ²
4	Eksisterende stald	539,0 m ²	
	Smågrise, toklimastald med delvis spaltegulv		385 m ²
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv		61 m ²
1	Eksisterende gyllebeholder		359 m ² , flydelag
2	Eksisterende gyllebeholder		493 m ² , flydelag
3	Eksisterende gyllebeholder		700 m ² , flydelag

Da oplysningerne i ansøgningen omkring produktionsarealets størrelse og placering er en forudsætning for vurdering af husdyrproduktionens miljøpåvirkning, stilles der vilkår omkring produktionsarealets størrelse og staldens indretning samt dyretypen.

Foder og fodersystem

Det anvendte foder opbevares i 9 eksisterende udendørs fodersiloer. Fodring foregår gennem lukket rørsystem.

Rengøring

Stalden iblødsættes, højtryksrenses og udtørres efter hvert hold grise. Efter vask desinficeres efter behov. Arealer, hvor dyr opholder sig kortvarigt, som udleveringsrum og staldgange m.v., og som ikke er indregnet i produktionsarealet skal rengøres effektivt, efter endt ophold. Arealerne skal være effektivt rengjort senest 4 timer efter endt ophold, på arealer som dyrene har adgang til dagligt (f.eks. staldgange) og senest 12 timer efter ophold på arealer som dyrene ikke har adgang til dagligt (udleveringsrum). Der stilles vilkår om ovenstående.

Bivirksomhed

Der er ingen bivirksomhed på ejendommen.

Olietanke

På ejendommen er der en overjordisk indendørs dieselolietank på 2.500 liter fra 1999. Diesel-tanken er placeret på støbt gulv, der muliggør at eventuelt spild kan opsamles.

Vandforsyning

Der er ingen drikkevands- eller markvandingsboringer på ejendommen. Vandforsyningen er fra alment vandværk.

Risiko for uheld og minimering heraf

De tre eksisterende gyllebeholdere er anmeldt ordning om 10-årig beholderkontrol.

Gyllebeholderen er uden fastmonterede pumper, der ved tekniske fejl eller sabotage kan forårsage gylleudslip til miljøet. Da der ikke forefindes permanente pumper i forbindelse med gyllebeholderne, er risikoen lav. Ved tømning af gyllebeholderne foregår det under opsyn og med mobile pumper.

Ved læk på gyllebeholder kontaktes Falck og evt. slamsuger og kommunen orienteres.

Ved strømsvigt kan der ske ventilationsstop. Alarmsystem er integreret i ventilationssystemet via fastnet og mobil forbindelse.

Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal Alarmcentralen kontaktes (om nødvendigt) og efterfølgende Nordfyns Kommune, tlf.: 64 82 82 82.

Det vurderes, at forureningsrisikoen ved håndtering af husdyrgødning, olie, veterinære hjælpemidler samt døde dyr, er lav.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Jord og grundvand

Drift af en landbrugsejendom vurderes ikke som udgangspunkt til at indebære en væsentlig risiko for jord og grundvand. Der forekommer dog håndtering af olieprodukter og husdyrgødning, der potentielt kan indebære fare for både jord og grundvand. Med de opstillede vilkår til produktionen vurderer Nordfyns Kommune, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse af forurening af jord og grundvand.

Spildevand

Alt rengøringsvand opsamles i gyllekanaler og er indregnet i efterfølgende opbevaringskapacitetsberegning.

Sanitært spildevand fra staldens bad/toilet og omklædningsrum ledes i nudriften til septiktank, dette skal tilkobles Spildevandsforsynings kloakledning, når denne bliver tilgængelig. Området forventes at bliver spildevandskloakeret i løbet af 2018. Der er tilslutningspligt.

Overfladevand

Kommunen arbejder ihærdigt med at sikre vandføringsevnen i vandløbene. Derfor stiller Nordfyns Kommune vilkår om, at vand fra tagflader håndteres på egen grund, når der bygges nyt. I forbindelse med denne ansøgning, bygges der ikke nyt og der stilles derfor ikke vilkår til vand fra tagflader.

Lugt

Lugtens udbredelse i nærområdet, afhænger bl.a. af produktionsarealet og typer af husdyr, geografisk placering, ventilationsforhold og øvrige husdyrbrug indenfor 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone og indenfor 100 m fra enkeltbolig i landzonen. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Der er ingen andre husdyrbrug indenfor henholdsvis 300 m fra byzone eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 meter fra enkelt bolig i landzonen. Der er derfor ikke kumulation i forhold til disse områder.

Når gyllen pumpes og omrøres vil der altid være lugtafgivelse. Der forekommer ligeledes lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Udbringning af husdyrgødning foregår dog i kortere perioder, få gange om året. Produktionsarealet øges ikke i forbindelse med

denne ansøgning og det gør arealet af gødningsopbevaringslagrene heller ikke. Der vil derfor ikke blive forøgede lugtgener fra produktionen eller fra opbevaring af gylle.

Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser de korrigerede geneafstande for lugt. De fremgår af tabel 3. Ejendomme, der er registreret med landbrugspligt, indgår ikke i lugtgeneberegninger.

Tabel 3. Lugtgene grænse og fysisk afstand fra lugtcentrum til omkringboende

Lugt	Krav til afstand	Aktuel afstand	Difference
Enkelt bolig i landzonen, Langehede 52	168 meter	204 meter	36 meter
Enkelt bolig i landzonen, Langehede 54	168 meter	209 meter	41 meter
Enkelt bolig i landzonen, Langehede 36	168 meter	272 meter	104 meter
Enkelt bolig i landzonen, Holmevej 96	168 meter	280 meter	112 meter
Samlet bebyggelse, Sømarksvej 57	298 meter	1.387 meter	1.089 meter
Byzone, Søndersø	531 meter	1.111 meter	580 meter
Beldringe Lufthavn	531 meter	1.438 meter	907 meter

Som det fremgår ligger ingen ejendomme inden for de beregnede geneafstande. Nordfyns Kommune vurderer at lovens beskyttelsesniveau for lugt er overholdt.

Støj

De væsentligste støjkloder vurderes at være transporter til og fra ejendommen med gylle, foder og dyr samt ventilationsstøj. Der vil være periodisk støj fra omrøring og pumpning af gylle.

Alle staldene har mekanisk frekvensstyret ventilation med et moderat støjniveau - især ved nattetid, hvor ventilationsbehovet er lille. Ventilationsanlægget kører året rundt.

Da produktionsarealet ikke ændres med denne tilladelse, sker der ingen ændringer i støjforholdene.

Miljøstyrelsens støjgrænser skal overholdes.

Tabel 4: Støjgrænser

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdage kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimalværdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Det ansøgte vurderes ikke at give væsentlige støjgener for omgivelserne, da der ikke sker ændringer i støjbelastningen og på grund af staldanlæggets placering i forhold til de omkringboende. Der stilles vilkår om, at produktionen overholder Miljøstyrelsens retningslinjer for støj.

Rystelser

Det ansøgte vurderes ikke at give anledning til rystelser.

Støv

Støv forekommer i forbindelse med interne transporter i tørre perioder og i forbindelse med håndtering af foder og dyr, samt fra udluftning. Støvet forekommer dog hovedsagelig indenfor staldanlægget. I forbindelse med denne ansøgning ændres ikke i støvbelastningen af omgivelserne.

På grund af ejendommens placering og indretning vurderes hverken håndtering af foder eller støv i forbindelse med transporter til og fra ejendommen, at give anledning til væsentlige støvgener for de omkringboende.

Skadedyr (Rotter, mus og fluer)

Der skal foretages en effektiv skadedyrsbekæmpelse. Forebyggelse skal ske gennem daglig oprydning af foderrester, sække mv. samt ved renholdelse af stier, gangarealer og foderum. Konstateres skadedyr skal retningslinjerne for bekæmpelse jf. Århus Universitet følges.

Transport

Der vil ske transport i forbindelse med foder-, gødnings- og brændstoflevering, samt afhentning/levering af grise og afhentning af døde dyr. Derudover kørsel i forbindelse med udbringning af gylle.

Transporter foregår primært i dagtimerne, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. I højsæson for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid.

Det ansøgte giver ikke en forøgelse af antallet af transporter. Der køres dog eventuelt med større læs pr. gang i forbindelse med f.eks. udbringning af gylle, leveringer/afhentninger af grise samt levering af foder.

Afhentningen af husdyrgødning til udbringning sker om foråret og forventes at ske i perioden fra april til juni. Gylleudbringning søges planlagt til at være så effektiv som mulig.

Nordfyns Kommunen vurderer at med ejendommens placering og adgangsveje, vil antallet af transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Lys

Der er ingen ændringer i lysforholdene i forbindelse med denne ansøgning. Lyset i staldene er tændt efter behov. Der anvendes natbelysning.

Der er en del afskærmende beplantning mellem staldanlægget og nærmeste nabo. Det er Kommunens vurdering at lyspåvirkningen af omgivelserne ikke giver anledning til væsentlige gener.

Uhygiejniske forhold

Ejendommen skal renholdes både indenfor og udenfor, så uhygiejnisk forhold undgås. Håndtering af husdyrgødning, olieprodukter, foderrester og lign. skal foregå, så spild undgås. Eventuelt spild skal opsamles med det samme. Affald skal håndteres hygiejnisk, og opbevares jf. Nordfyns Kommunes affaldsregulativ.

Affald

Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA en til to gange pr. uge. De opbevares hygiejnisk på fast underlag enten overdækket med kadaverkappe eller i container. Dokumentation for bortskaffelse af døde dyr til akkrediteret virksomhed skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentationen skal gemmes i 3 år.

Andet affald

I forbindelse med denne ansøgning, som giver lov til at udnytte det fulde produktionsareal, bliver affaldsmængderne ikke ændret i forhold til den nuværende drift.

Tabel 5: Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Modtageanlæg	EAK-kode	ISAG-kode
Spraydåser	Stald	Kommunal modtagestation	16.05.04	23.00
Medicinrester	I original emballage og samlet i speciel container	Kommunal modtagestation	18.02.04	05.13
Tomme medicinglas	Samles i containere	Kommunal modtagestation	18.02.04	05.13
Kanyler i særlig beholder	Plastbeholder	Kommunal modtagestation	18.02.02	05.13
Tom emballage (papir/pap)	Container	Kommunal modtagestation	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Kommunal modtagestation	15.01.02	52.00
Lysstofrør og el-sparerpærer	Container	Kommunal modtagestation	20.01.21	79.00
Jern og stål	Samleplads	Jernhandler, 1 gang pr. år	17.04.05	56.20
Metalemballage	Container	Jernhandler, 1 gang pr. år	15.01.04	56.20
Batterier	Samles i beholder	Kommunal modtagerstation	20.01.33	77.00
Spildolie	Samles i beholder	Kommunal modtagerstation	13.02.08	06.01

Der er ingen kemikalier og pesticider på ejendommen. Desinfektionsmidler opbevares i stalden i original emballage.

Der stilles vilkår om at affald opbevares korrekt og bortskaffes efter Nordfyns Kommunes affaldsregulativ. Dokumentation for bortskaffelse af farligt affald skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentationen skal gemmes i 3 år.

Gødningsproduktion og håndtering

Produktion af husdyrgødning

Husdyrgødning forekommer på flydende form, der går til gyllesystem. Ansøger har beregnet at der med en opbevaringskapacitet på 5.900 m³ er plads til 720 årssøer og 25.900 smågrise:

Tabel 6: Beregnet gylleproduktion

Type	Antal	Normalt korrigeret for vægt	Total produktion, ton
Smågrise	25.900	0,132 m ³ pr. dyr	3.419
Årssøer	720	6,17 m ³ pr. dyr	4.442
Sparet regnvand, 700 m ²		0,4 m ³ pr. m ² overflade	-280
I alt			7.581

Opbevaring af husdyrgødning

Den mindste gyllebeholder (nr. 1) er fra 1988 og er på 825 m³ med en fortank på 100 m³ og gylletanken er med en overflade på 359 m². Den mellemste er fra 1993 og på 1985 m³ og 493 m² overflade, mens den største gyllebeholder er fra 2007 og på 2.934 m³ og 700 m². Al gyllen pumpes i lukkede rørsystemer fra stald til gyllebeholdere.

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 stk. 2 er der krav om en opbevaringskapacitet på 9 måneder, med mindre der foreligger skriftlig aftale om at husdyrgødningen opbevares på anden ejendom.

På ejendommen kan der opbevares i alt ca. 5.900 ton husdyrgødning eksklusiv kapaciteten i gyllekanaler. Ovenstående dyrehold producerer 5.896 m³ på 9 måneder inkl. regnvand.

Nordfyns kommune vurderer, på baggrund af ovenstående kapacitetsberegning, sammenlignet med staldens produktionsareal, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Der stilles vilkår om at gyllebeholder nr. 3 fortsat har fast overdækning i forhold til reduktion af ammoniakfordampningen. Se afsnit herom.

Påfyldning af gylle

Ved påfyldning af gylle skal der anvendes sugetårn. Pumpning skal overvåges.

Alternativt skal der anvendes faste pumpesteder, som er indrettet med fast bund og afløb til gyllesystemet, således at alt spild ved påfyldning af gyllevogne opsamles.

Afløbet skal være dimensioneret således, at også større spild kan opsamles. Etablering af påfyldningspladser skal kun ske ved ejede opbevaringsanlæg, der indgår i miljøgodkendelsen.

Der stilles vilkår om ovenstående.

Ammoniakemission fra staldanlæg til naturområder

Udvidelsen af dyreholdet bevirker en ammoniakfordampning fra stald og lager på 3.213 kg N pr. år. I nærheden af stalden ligger flere naturområder. Nordfyns Kommune har vurderet hvilke naturområder, der skal beregnes fordampning til. På bilag 7 kan placeringen af kategori 1 og 2 natur ses og på bilag 8 kan kategori 3-naturområderne ses. Beregning af ammoniakbelastningen af naturområderne er foretaget i Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem. Resultatet fremgår af tabel 7.

Tabel 7: Ammoniakdeposition til naturområder. Numrene i første kolonne refererer til naturområdets nummer på bilag 7 og 8.

Nr.	Naturområde	Totaldeposition, kg N/år	Merposition, kg N/år
1	Kategori 1 – Natura 2000, ca. 10,3 km øst	0,0	0,0
2	Kategori 2 – Overdrev, ca. 6,1 km, sydøst	0,0	0,0
3	Kategori 2 – C-målsat overdrev, ca. 6,9 km øst	0,0	0,0
4	Kategori 3 – § 3 A-målsat mose, ca. 900 m nordøst	0,4	0,0
5	Kategori 3 – § 3 B-målsat mose, ca. 650 m nordvest	0,2	0,0
6	Kategori 3 – § 3 B-målsat mose, ca. 1,1 km øst	0,2	0,0
7	Kategori 3 – § 3 overdrev, ca. 980 m nord	0,2	0,0
8	Kategori 3 – Potentiel ammoniakfølsom skov, ca. 811 m øst	0,4	0,0
9	Kategori 3 – Potentiel ammoniakfølsom skov, ca. 620 m nordvest	0,2	0,0

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder. Nærmeste naturområde, der er beskyttet efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er et overdrev, der ligger ca. 10,3 km øst for ejendommen. Jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen nr. 1380 af 30. november 2017 er beskyttelsesniveauet for disse områder afhængig af antal andre husdyrbrug indenfor en afstand af naturområdet og disse husdyrbrugs størrelser (kumulation).

Der skal stilles skrapere krav til depositionen, hvis der er kumulation fra andre ejendomme jf. samme bekendtgørelse. Er der flere ejendomme der bidrager til ammoniak til samme naturpunkt er kravene til deposition 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Beregninger i Husdyrgodkendelse.dk viser at totaldepositionen på naturområdet er 0,0 kg N pr. år. Der er derfor ikke regnet på, om der er kumulation eller ej, da kravet under alle omstændigheder er overholdt med det ansøgte dyrehold.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder. Områderne er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 2 i Lov om miljøbeskyttelse m.v. af husdyrbrug og naturtyperne, der er omfattet, er højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse. Til kategori 2-natur må totaldepositionen maksimalt være 1,0 kg N pr. ha pr. år. Det nærmeste kategori 2-natur-område er beliggende næsten 6,1 km sydøst for ejendommen. Der er ligeledes et område ca. 6,9 km øst for ejendommen. Begge områder er overdrev. Der ingen belastning af områderne.

Kategori 3-natur

Jf. ovenstående bekendtgørelse er beskyttelsesniveauet for både ammoniakfølsomme skove og områder med kategori 3-natur således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N pr. ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år.

De A-målsatte områder er naturområder af international eller national betydning (A-målsat i Fyns Amts regionplan 2005-). Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for betydelige bestande af naturtypens karakteristiske dyre- og plantearter, herunder for

meget sjældne arter internationalt, nationalt og regionalt set. Områderne har højeste prioritet.

De A-målsatte naturområder er beliggende ca. 900 m nordøst ved skovområdet "Friheden". I området findes Maj-Gøgeurt, Kødfarvet Gøgeurt og Skov-Hullæbe, som alle er fredede arter. Da der ikke er nogen merbelastning af området, vurderes det ansøgte ikke at have betydning for området. Der er ikke fundet bilag IV-arter.

B-målsatte områder er naturområder af national og regional betydning. Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for naturtypens karakteristiske dyre- og planterarter, herunder sjældne arter i Danmark. Områderne har høj prioritet.

De to B-målsatte område er begge moser. De er beliggende ca. 605 meter nordvest for ejendommen ved Dallund sø og ca. 1,1 km øst for ejendommen ved Allesø-Norden. I mosen nordvest for, er der fundet Ægbladet Fliglæbe, som er en fredet art. Da der ikke er nogen merbelastning af området, vurderes det ansøgte ikke at have betydning for området. Der er ikke fundet bilag IV-arter i nogen af områderne.

Potentiel ammoniakfølsom skov skal dække over et areal på mere end ½ ha og være mere end 20 meter bredt samt bevokset med træer, der danner, eller inden for et rimeligt tidsrum, vil danne en sluttet skov af højstammede træer. For at en skov kan kategoriseres som værende ammoniakfølsom skal den enten være ældre end ca. 200 år gammel, så der er tale om gammel "skovjordbund", eller der skal være forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi. Kravene til skoven er en maksimal merdeposition på 1 kg pr. ha pr. år. Jf. beregninger i husdyrgodkendelse.dk er der ingen merdepositionen af områderne. Nordfyns Kommune vurderer derfor at lovens krav til ammoniakdeposition er overholdt.

Kommunen vurderer samlet set, at udvidelsen af produktionen overholder gældende lovgivning for ammoniakemission. Vurderingen og beregningen i forbindelse med ammoniakemissionen er foretaget på baggrund af det ansøgte produktionsareal, dyretypen, staldindretning og miljøtiltag. Der er stillet vilkår omkring produktionsarealets størrelse indenfor de ansøgte bygninger, dyretypen, staldindretningen og anvendelse af miljøteknologier.

Bedste tilgængelige teknik

En ansøgning med en ammoniakemission på mere end 750 kg N pr. år skal leve op til "Bedst tilgængelige teknik" (BAT) for ammoniakemission. Kravet til BAT-ammoniak er beregnet i Miljøstyrelsens digitale ansøgningsystem.

Emissionsgrænseværdi for ammoniakfordampning er beregnet til maksimalt 3.353 kg N pr. år.

I EU's referencedokument for BAT, er der forskellige teknikker udpeget som værende BAT indenfor forskellige områder. Nordfyns Kommune skal vurdere om det ansøgte lever op til BAT, dog under hensyn til proportionalitetsprincippet som betyder at teknikkens pris, skal holdes op mod effekten af teknikken.

Kommunen kan ikke stille krav til valg af teknik, men når ansøger har valgt en teknik, kan kommunen stille vilkår til teknikkens effekt, drift og funktion og dokumentation.

Staldindretning

BAT for ammoniakemission for staldindretning kan opfyldes ved f.eks.:

- Valg af delvis fast gulv
- Gyllekøling
- Svovlsyrebehandling af gyllen

Eksisterende stalde

De eksisterende stalde er alle etableret med delvis spaltegulv og er således allerede BAT. Hvis der skulle etableres gyllekøling, ville det kræve en total renovering af stalden. Da der er tale om velfungerende ældre stalde, vil etablering af gyllekøling ikke være økonomisk proportionel.

Gylleforsuring

Gylleforsuring anses som BAT i slagtesvinestalde.

Et anlæg vurderes at koste i omegnen af 1.000.000 kr. Dertil kommer udgifter til svovlsyre og el. Der er ikke sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen på længere sigt. Desuden er det ikke helt ligetil at etablere forsuring i eksisterende stalde. Samtidig er energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg særdeles stort (forsøg viser minimumsforbrug på 20.000 kWh/år).

Det har derfor været ansøgers ønske, at opfylde de gældende krav på anden vis.

Opbevaring/behandling af husdyrgødning

For gødningsopbevaring gælder følgende:

- stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med telt
- beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

De eksisterende beholdere er alle stabile beholdere, der er tilmeldt 10-årig beholderkontrol. Beholder nr. 3 er overdækket med fast overdækning.

Fast overdækning på gyllebeholdere er bedst tilgængelige opbevaringsteknik. Fast overdækning halverer ammoniakfordampningen fra gylletanken i forhold til naturligt flydelag jf. Miljøstyrelsens Teknologiblad for fast overdækning af gyllebeholdere.

Der stilles vilkår om at gyllebeholder nr. 3 skal være monteret med fast overdækning i form af telt, flydedug eller betonlåg. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af husdyrgødning. Skader på den faste overdækning skal repareres hurtigst muligt og senest indenfor 1 uge, således at overdækningen er helt tæt. Umiddelbart efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes tæt til.

Såfremt en skade ikke kan repareres indenfor en uge, skal der indgås aftale om reparation inden 2 hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden skal straks underrettes om utætheden og aftalen om reparation. Der skal føres logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger.

Nordfyns Kommune vurderer, at med de opstillede vilkår til opbevaring af husdyrgødning, lever produktionen op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Vandbesparende foranstaltninger

BAT for besparelse på vand kan opnås ved at

- placere drikkenipler over fodertruget eller integreret i foderautomaterne
- vaske stalde med højtryksrenser med koldt vand
- følge vandforbruget gennem måling af forbruget og
- føre dagligt tilsyn med vandforsyningen for lækager og øvrigt vandspild

Vandforbruget kommer primært fra drikkevand til dyrene samt vaskevand. Alle stalde sættes i blød og vaskes efter hvert hold grise med højtryksrenser og hele vandsystemet kontrolleres dagligt for lækager og små reparationer udføres hurtigst muligt. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Nordfyns Kommune vurderer at der anvendes BAT for vandforbruget, idet staldene iblødsættes inden vask med højtryksrenser samt når vandsystemet kontrolleres dagligt og når vandforbruget følges. Der stilles vilkår om at stalde vaskes med højtryksrenser med koldt vand, at der føres dagligt tilsyn med vandforsyningen i forhold til lækager og øvrigt vandspild. Der stilles vilkår om at vandforbruget registreres og følges minimum 1 gang årligt. Dokumentation for vandforbruget skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentationen skal gemmes i 5 år.

Energibesparende foranstaltninger

BAT for besparelse på strøm kan opnås ved at:

- Anvende naturlig ventilation, hvor muligt
- Optimere ventilationssystemet i hver stald
- Undgå modstand i ventilationssystemet ved jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilatorer
- Vælge energibesparende ventilationsanlæg
- Bruge lavenergi belysning
- Vælge energibesparende tekniske anlæg (f.eks. højtryksrensere, varmelamper, håndværktøj mm.)
- Udnytte overskudsvarme andre steder i anlægget
- Følge energiforbruget så defekter kan identificeres

Energiforbruget stammer primært fra ventilation af staldanlæg samt belysning og drift af fodringsanlæg og andre tekniske anlæg.

Ventilationssystemet er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbrug. Ved udskiftning af lysstofrør tages der højde for at vælge lavenergi lysstofrør og energiforbruget følges årligt.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT, når der er lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikre temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Der stilles vilkår om, at der ved udskiftning af belysning anvendes lavenergi belysning og at der anvendes temperaturreguleret styring af ventilationen. Samtidig skal strømforbruget registreres og følges minimum 1 gang årligt. Dokumentation for strømforbruget og kvitterin-

ger for indkøb af lavenergi lysstofrør skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentation skal gemmes i 5 år.

Ventilationsafkast skal rengøres jævnligt og minimum en gang årligt. Der skal føres logbog, hvor rengøring og vedligeholdelse af staldventilationen fremgår. Dokumentation skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentation skal opbevares i 5 år. Nordfyns Kommune vurderer, at der er anvendt bedst tilgængelig teknik for elforbrug med de stillede vilkår.

Management og egenkontrol

Ved gennemgang af EU's referencedokument og standarderne bag "Godt Landmandskab" skal følgende anføres som BAT for management og egenkontrol:

- Udbringning af husdyrgødning på optimale tidspunkter i forhold til både næringsstofudnyttelse og hensynet til naboer.
- Fordampning af ammoniak fra gyllebeholder forhindres ved heri at etablere fast overdækning.
- Fodring af svinene optimeres løbende sammen med konsulent, så mest mulig af de tilførte næringsstoffer omsættes til produktion og mindst muligt tabes og går ud af stalden som husdyrgødning.

Gylleudslusning fra stalden foregår i ugens hverdage indenfor normal arbejdstid.

Ud over ovenstående følges vand- og elforbruget løbende, med henblik på lokalisering af eventuelle opståede fejl, samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Forbruget opgøres og registreres løbende og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser. Endvidere kontrolleres de tekniske installationer og hjælpemidler løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Management og egenkontrol dokumenteres desuden gennem foderplaner og egenkontrolprogrammet "Danish Produktstandard".

Der stilles vilkår om dokumentation for produktionens drift i form af enten gødningsregnskab, produktionskontroller (E-kontrol) eller tilsvarende opgørelse over produktionen til dokumentation for dyretypen. Dokumentation skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger.

BAT- konklusion

Med de ovenstående nævnte tiltag ligger produktionens emission af ammoniak på 3.213 kg N/år. BAT-emissionsgrænseværdien for ammoniak er dermed overopfyldt med 140 kg N pr. år.

Nordfyns kommune vurderer samlet set, at der er redegjort for bedst tilgængelig teknologi i husdyrproduktionen og at redegørelsen og anvendelsen af BAT for husdyrproduktionen lever op til husdyrlovens krav. Kravet til BAT er opfyldt gennem anvendelse af delvis fast gulv i alle stalde til alle dyretyper og anvendelse af fast overdækning på den største af gyllebeholderne.

Desuden rengøres stalde, der laves foderoptimering, og energiforbrug og vandforbrug følges samt gødningsopbevaring og gødningsudbringning sker i overensstemmelse med forskrifterne i BREF-referencedokumentet.

Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger på det ansøgte produktionsareal, dyretypen, staldsystemet samt overdækning på gyllebeholder nr. 3.

Der stilles derfor vilkår til produktionsarealets størrelse, gulvtyper og dyretyper samt overdækning af gyllebeholder nr. 3. Dokumentation for produktionsarealets størrelse, dyretyper, anvendte gulvtyper og staldindretning skal kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentationen skal opbevares i minimum 5 år.

Ophør af produktionen

Ved ophør med driften skal Kommunen orienteres. Virksomheden skal sikre en hensigtsmæssig nedlukning af husdyrholdet, så der ikke efterlades miljøskadelig forurening på grunden.

Ved ophør af produktionen skal staldene tømmes og rengøres og foderrester m.v. skal bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

Kommunens samlede vurdering

Nordfyns Kommune vurderer, at der med de stillede vilkår for driften af anlægget, ikke vil forekomme væsentlige gener for de omboende og at ammoniakemissionen fra anlægget, ikke vil forringe områdets naturværdier.

Det vurderes, at med udgangspunkt i husdyrlovens beskyttelsesniveau, vil driften af anlægget, på grund af afstanden samt anvendelsen af BAT, ikke indebærer forringelse af lokale og nationale naturværdier samt internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for at beskytte.

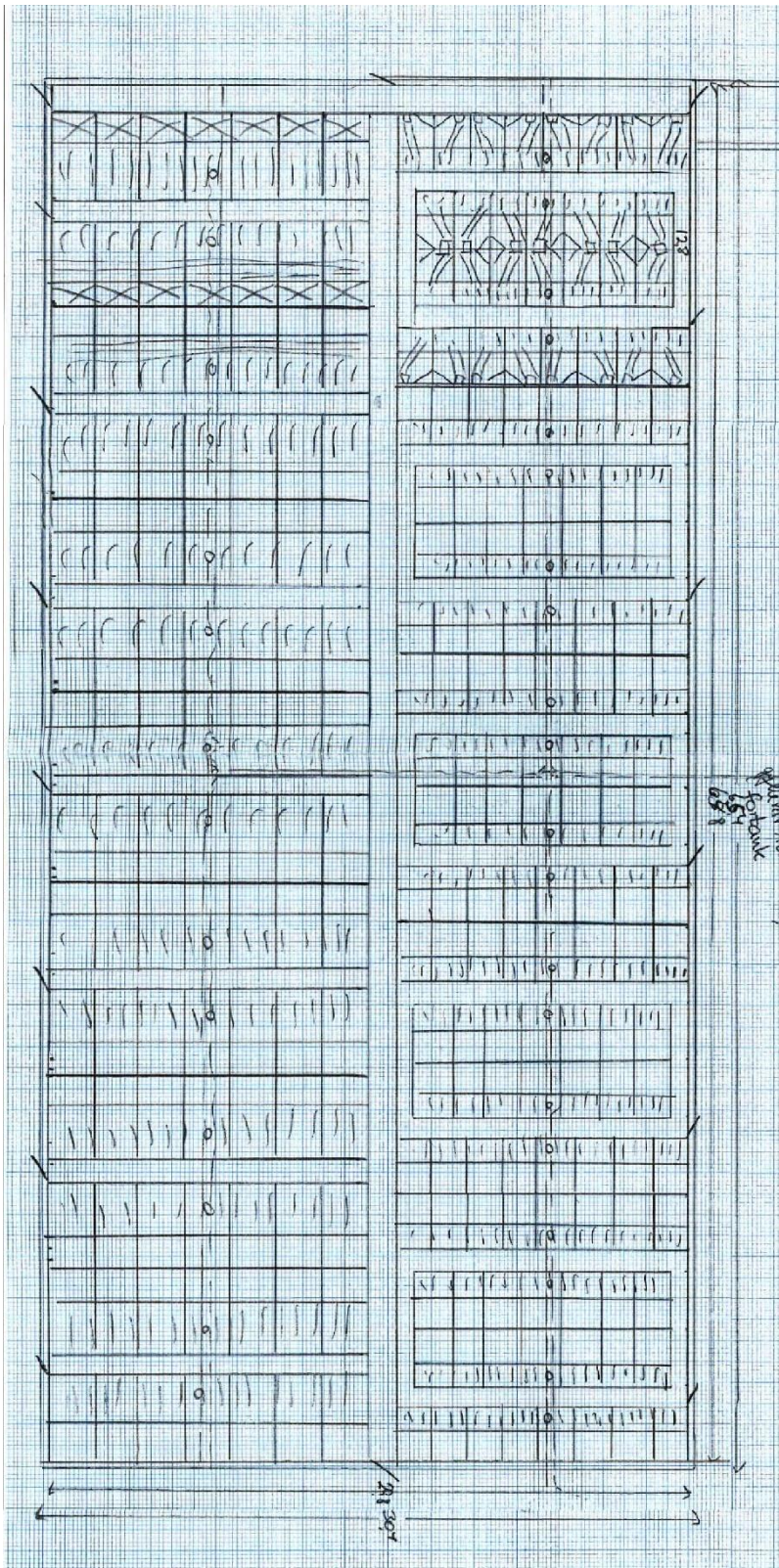
Litteratur

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 256 af 21. marts 2017.
- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 442 af 13. maj 2016.
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1380 af 30. november 2017.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 211 af 28. februar 2017.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 865 af 23. juni 2017.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 374 af 19. april 2017.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietank, rørsystemer og pipelines, nr. 1611 af 10. december 2015.
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 926 af 27. juni 2016.
- Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde. Af K. B. Frandsen (1994), udgivet af MLK Fyn, revideret 2002.
- Faglig rapport vedrørende ny lugtvejledning for husdyrbrug. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, december 2006
- Vejledning om eksternt støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984.
- Kommuneplan 2009-2021.
- BREF-dokument for intensiv fjerkræ- og svineproduktion.
- Bekendtgørelse om reglerne i lov om landbrugsejendomme, nr. 1427 af 16. december 2014.
- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 845 23. juni 2017.
- Teknisk notat om ammoniakværktøj. Af Camilla Geels et al. Danmarks Miljøundersøgelser, december 2006.
- Vejledning om miljøregulering af husdyrbrug, Miljøstyrelsens digitale vejledning
- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT-ammoniak), 2011, Miljøstyrelsen

- Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT-fosfor), 2014 (Wiki-vejledningen), Miljøstyrelsen
- Miljøstyrelsens teknologiblade
- WWW2.dmu.dk. Deposition af kvælstof fra 2015.
- Skov og Naturstyrelsen. Opdatering af ammoniakmanualen af 15. december 2005. Bilag 3. Harmoniserede tålegrænser.
- Skov og Naturstyrelsen. Opdatering af ammoniakmanualen af 15. december 2005. Bilag 1. Baggrundsbelastning.
- Danmarks Naturdata. WWW.miljoportal.dk.
- Landbrugets Byggeblad. nr. 95.03-03. Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Revideret den 28. oktober 2009.
- Odense Fjord. Natura 2000 Basisanalyse. Fyns amt 2006.
- Vandplan 2010-2015. Odense Fjord. Hovedvandopland 1.13.
- Vandplan 2010-2015. Lillebælt/Fyn. Hovedopland 1.12.
- Vandområdeplan 2015-2021 for vandområdedistrikt Jylland og Fyn.
- Forudsætninger for de økonomiske beregninger i teknologibeskrivelse vedrørende slagtesvin. BAT pilotprojekt fra Miljøstyrelsen. August 2009.
- www.mst.dk
- WWW.Naturstyrelsen.dk
- Natura 2000 basisanalyse for Habitatområde EF-fuglebeskyttelsesområde Odense Fjord
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse nr. 934 af 27. juni 2017.
- Vejledning om anvendelse af koncept for hyppig udslusning af gylle i slagtesvine-stalde. Af 8. juni 2015. Miljøministeriet.

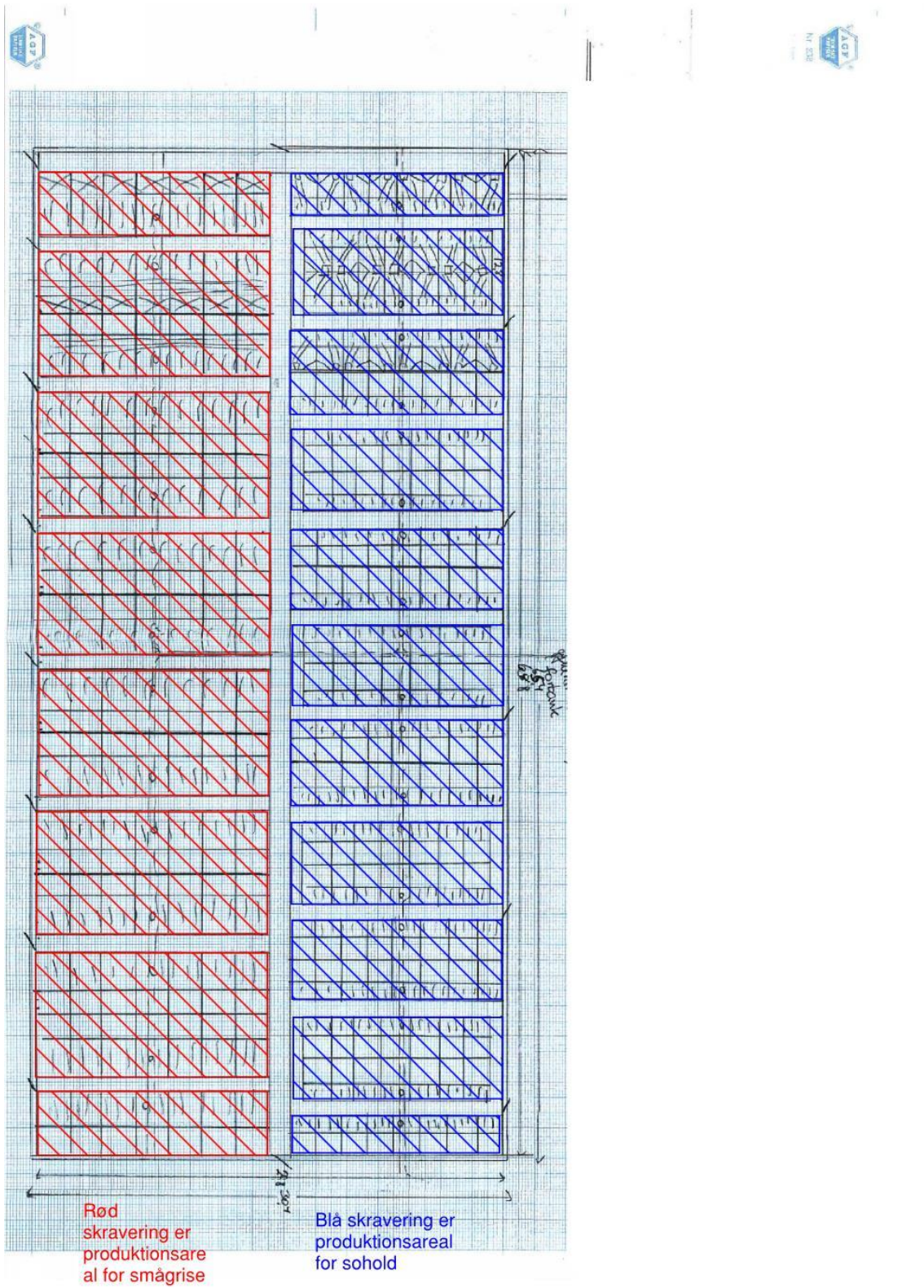

Bilag 2a, staldtegninger - ansøgt, stald 1

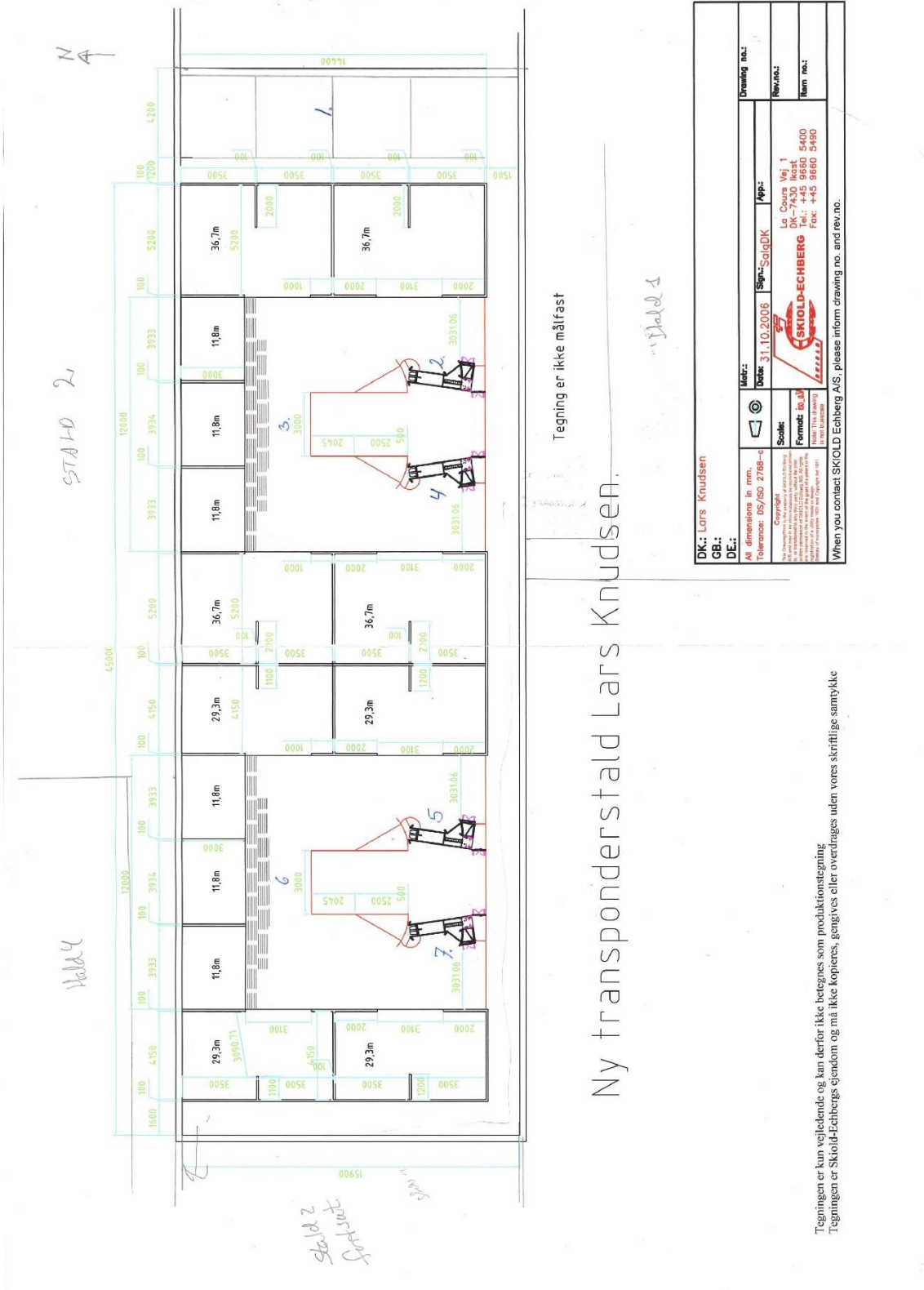

Bilag 2b, staldtegninger - produktionsareal, stald 1

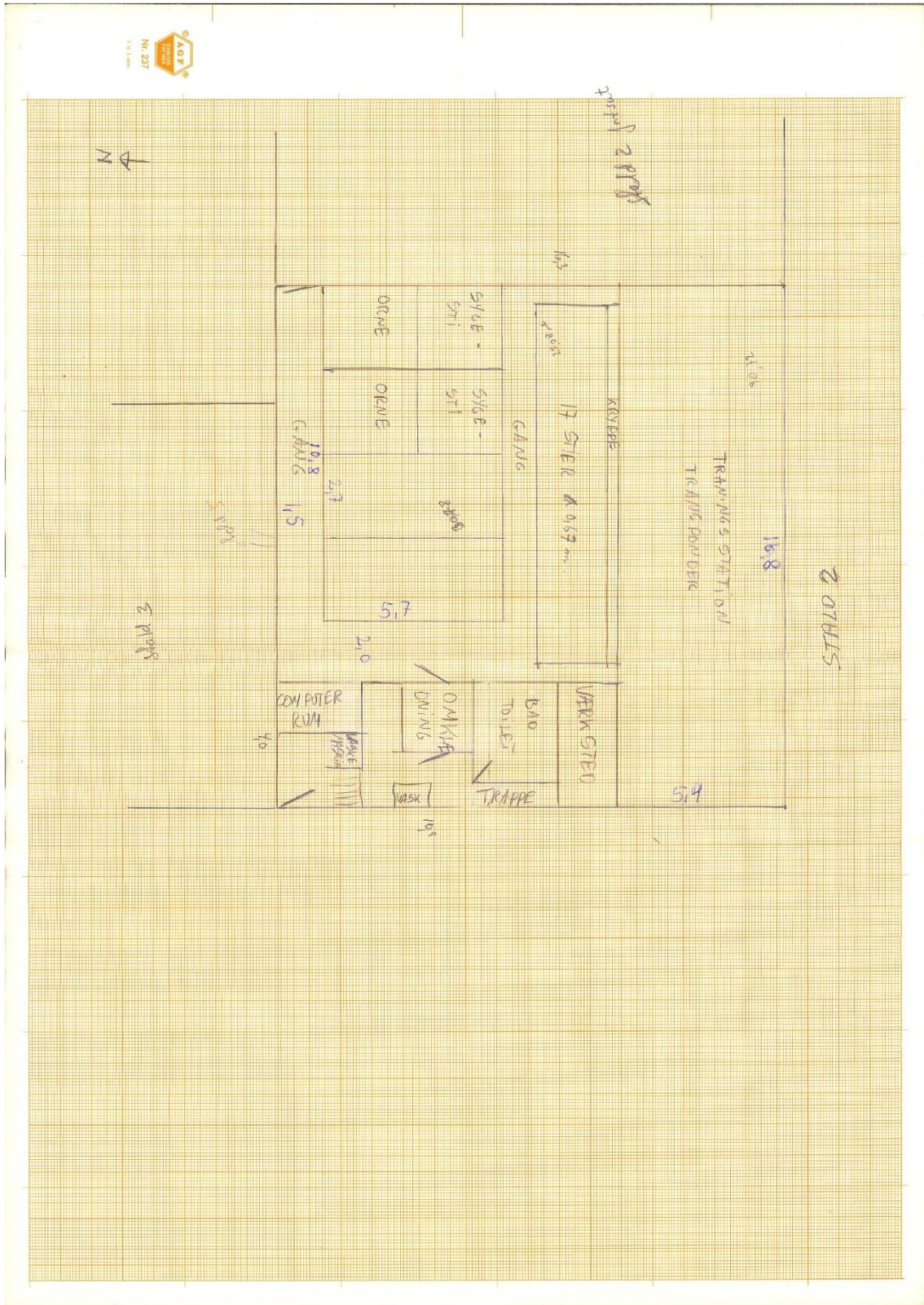

Bilag 3a, Staldtegninger - ansøgt, stald 2, østlig ende

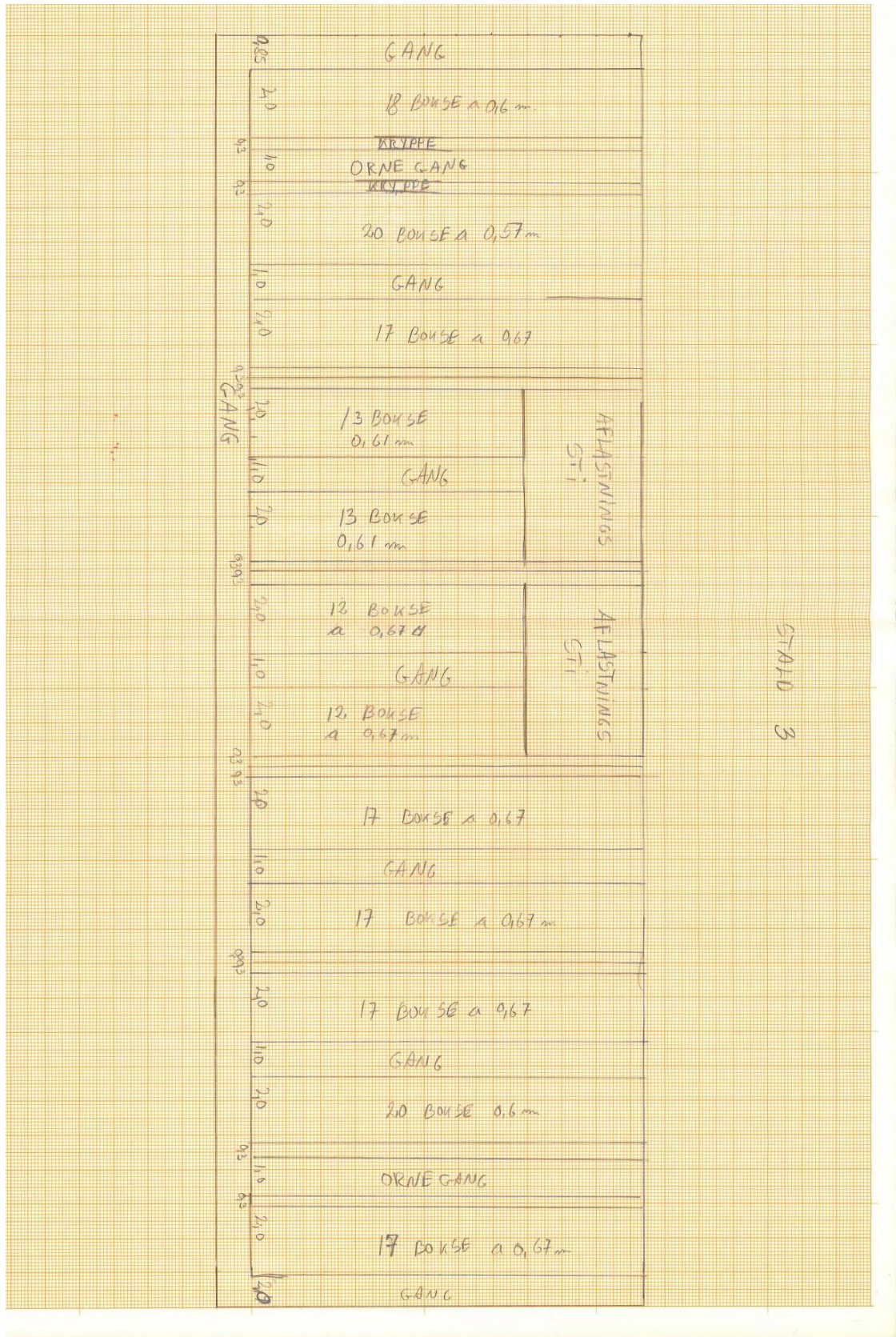

Bilag 4a, Staldtegninger - ansøgt, stald 2, vestlig ende

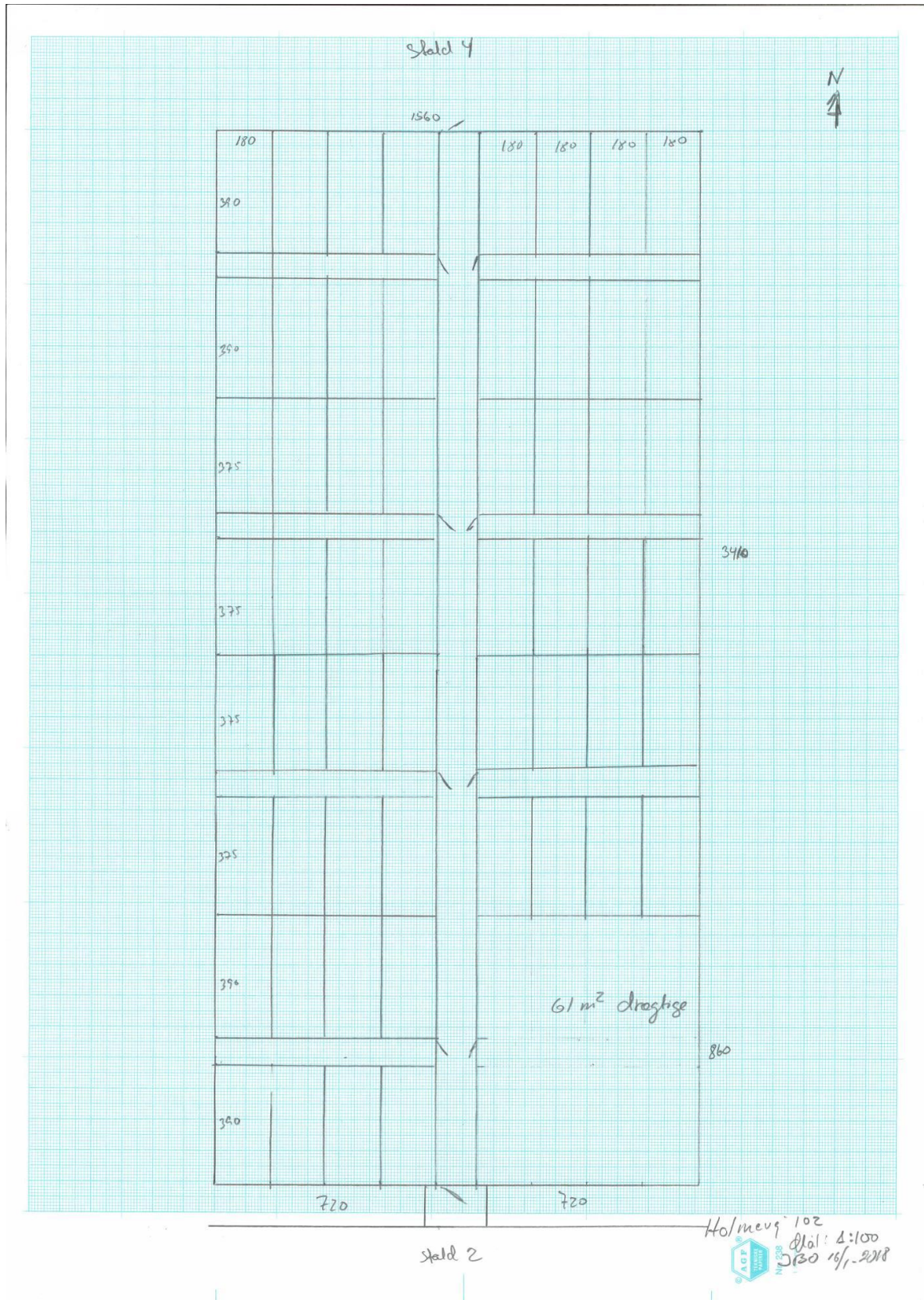

Bilag 5a, Staldtegninger - ansøgt, stald 3

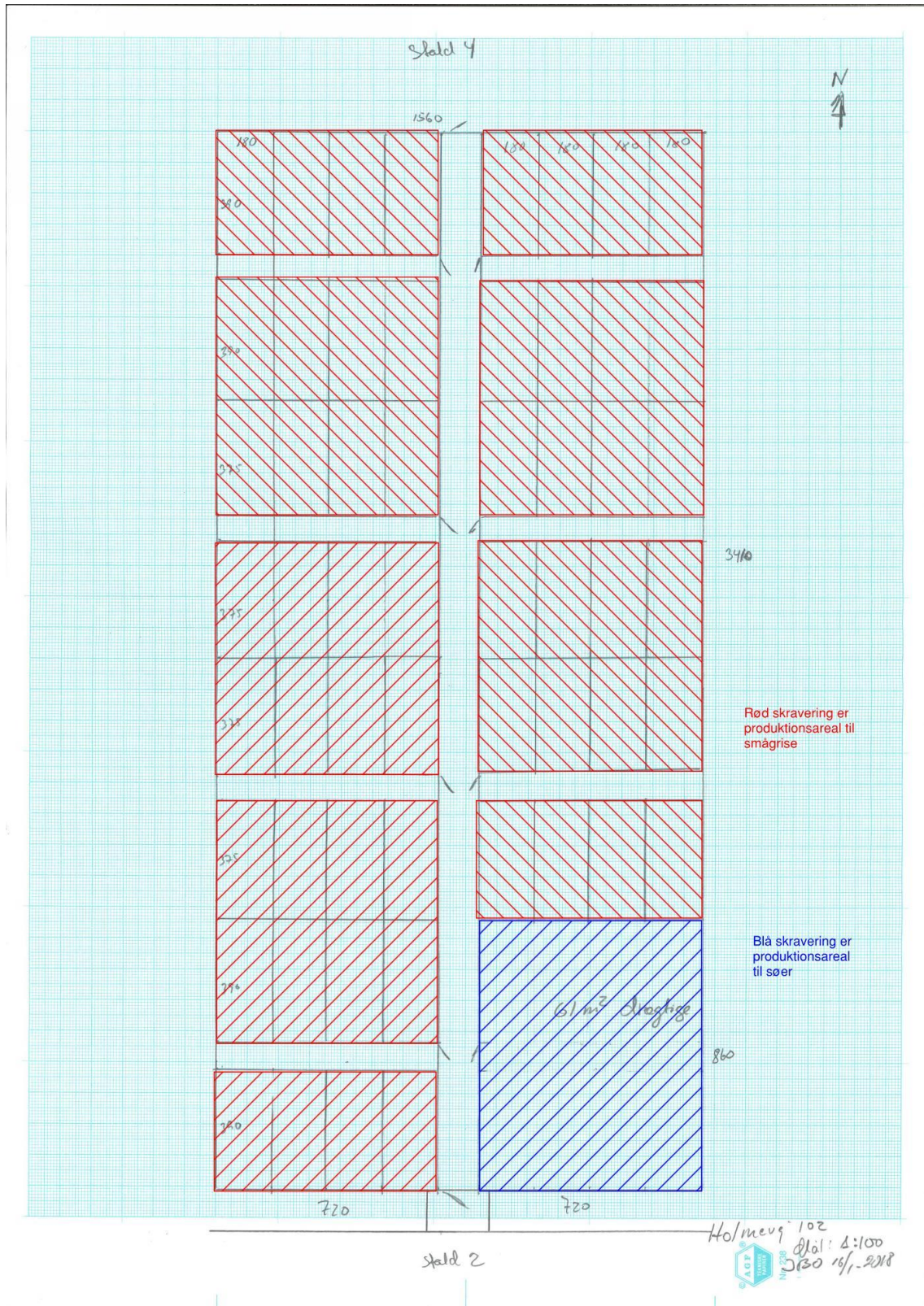

Bilag 6a, staldtegninger - ansøgt, stald 4

Bilag 6b, staldtegninger – produktionsareal, stald 4

Bilag 7: Kort over kategori 1 og 2-naturområder

